

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVI підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежников Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

2. Громенко Сергій. Концептуальні питання російсько-української війни.
URL:<https://localhistory.org.ua/texts/kolonki/kontseptualni-pitannia-rosiisko-ukrayinskoji-viini-sergii-gromenko/> (дата звернення 20.12.2023).

Верительник Світлана,
доктор філософії з публічного управління та адміністрування,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Маріупольський державний університет

Зелінська Марина,
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Маріупольський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У НАДАННІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

В умовах постійного технологічного розвитку використання ІКТ стає важливим фактором для модернізації та покращення систем надання адміністративних послуг. Сучасні технології не лише спрощують процеси отримання послуг, а й впливають на трансформацію відносин між громадянами та органами влади.

За останні десятиліття спостерігається стрімкий розвиток електронного урядування та електронних платформ для надання адміністративних послуг. Електронні портали, інтерактивні сервіси та електронна ідентифікація стали стандартом у багатьох країнах, спрощуючи взаємодію громадян з органами влади.

Ефективність та зручність надання адміністративних послуг зростає завдяки впровадженню електронних платформ та онлайн-порталів. Громадяни мають можливість отримувати необхідні сервіси в реальному часі, зменшуючи час очікування та спрощуючи взаємодію з органами влади. Безпаперовий обіг документів, що базується на використанні електронних документів та електронного підпису, прискорює обробку інформації та робить процеси адміністративного обслуговування більш ефективними та стійкими до помилок.

Відзначимо переваги й недоліки, що пов'язані з процедурою надання адміністративних електронних послуг населенню. Однією з ключових переваг є збільшення швидкості та ефективності обслуговування. Завдяки використанню електронних систем зменшується час обробки документів, а громадяни отримують можливість отримувати послуги в онлайн-

режимі, уникнувши необхідності відвідувати офіси.

В той же час, з поглибленням інтеграції ІКТ в адміністративні процеси виникає загроза кібератак та порушення конфіденційності особистих даних громадян. Забезпечення високого рівня кібербезпеки є невід'ємною умовою для успішного впровадження ІКТ у наданні адміністративних послуг. Неоднаковий рівень доступу до технологій та відсутність цифрової грамотності можуть приводити до виключення певних груп населення з можливості використовувати електронні адміністративні сервіси. Крім цього ще багато громадян відчують невпевненість у безпеці електронних сервісів та їхній ефективності порівняно із традиційними методами отримання адміністративних послуг.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у наданні адміністративних послуг відкриває нові можливості, але народжує і важливі виклики, що вимагають комплексного підходу та співпраці різних зацікавлених стейкхолдерів. Наприклад, для забезпечення надання адміністративних послуг в електронній формі необхідно створити умови для навчання старшого покоління отримувати послуги в онлайн-режимі. Це можна здійснити через створення безкоштовних освітніх програм із цифрових навичок у співпраці з державними органами та органами місцевого самоврядування. Також необхідно провести інформаційно-пояснювальну роботу з громадянами для підвищення їхньої довіри до онлайн-послуг, враховуючи, що частина користувачів надає перевагу особистому спілкуванню. Крім того, важливо забезпечити доступ кожного громадянина до якісного Інтернету.

До основних умов забезпечення ефективної організації адміністративних електронних послуг варто віднести: готовність та бажання отримувачів послуг отримувати їх в онлайн-форматі; ефективна інформатизація значної частини населення держави; належна оснащеність органів державної влади, місцевого самоврядування та інших суб'єктів надання адміністративних послуг інформаційно-комунікаційними технологіями та програмним забезпеченням, що відповідає єдиним стандартам якості та має достатні технічні характеристики; забезпечення безпеки зберігання персональних даних в інформаційно-телекомунікаційних системах надавачів адміністративних послуг, контроль за достовірністю інформації у таких базах даних; встановлення ефективної взаємодії між органами державної влади, місцевим самоврядуванням та іншими суб'єктами надання адміністративних послуг, що включає доступ відповідних суб'єктів до баз даних, сумісність інформаційно-комунікаційних систем різних суб'єктів надання адміністративних послуг для можливості їх онлайн-взаємодії; наявність відповідної законодавчої бази [1].

Враховуючи сказане, можна визначити основні принципи успішного впровадження електронних адміністративних послуг. Зокрема, застосування таких послуг найбільш доцільне у сферах життєдіяльності, що тісно пов'язані з потребами суспільства в розвитку.

Суттєво важливо, щоб державні службовці проявляли бажання навчатися та були здатні надавати ці електронні послуги. Крім того, користувачі також повинні виявити інтерес до оволодіння цифровими навичками для зручного користування різноманітними електронними послугами. Не менш важливим є внутрішня співпраця між державними органами для уникнення дублювання, забезпечення оперативності та задоволення очікувань користувачів. Також необхідна зовнішня співпраця державних органів із представниками бізнес-структур та громадськими організаціями для врахування інтересів користувачів та створення оптимальних умов доступу до електронних адміністративних послуг.

У 2019 році було створено Міністерство цифрової трансформації, яке відповідає за формування та реалізацію державної політики у сфері електронних та адміністративних послуг. Це свідчить про перехід до цифрової держави, орієнтованої на потреби та інтереси громадян. З'явився Єдиний державний портал електронних послуг «Дія», який є універсальною точкою доступу до всіх електронних державних послуг за єдиною стандартною системою. Цей портал розміщений в захищеному дата-центрі та відповідає світовим стандартам кібербезпеки, забезпечуючи мінімальне зберігання інформації про користувачів у зашифрованому вигляді. [2, 3].

Особливістю порталу «Дія» є те, що він є універсальною точкою доступу громадян і бізнесу до всіх електронних державних послуг за єдиними стандартами. Раніше більшість цих послуг були розкидані по різних порталах, тож знайти їх було досить проблематично. Портал «Дія» розміщений у захищеному дата-центрі й відповідає світовим стандартам захисту від кіберзагроз. «Дія» зберігає мінімум інформації про своїх користувачів. Усі дані зберігаються в зашифрованому вигляді, щоб унеможливити їх перехоплення або викрадення.

Як бачимо, використання інформаційно-комунікаційних технологій державою у наданні адміністративних послуг, а саме процес їх трансформації в електронні за останні роки почав стрімко прискорюватись.

Ця трансформація покладає на державу велику відповідальність за її впровадження. Адже від того, яким чином держава регулює процес переходу до електронних послуг, наскільки вона контролює цей процес, залежить успішність усього проєкту. У такому сенсі держава виступає гарантом злагодженого процесу надання послуги, гарантом конфіденційності й достовірності, гарантом неупередженості й вчасного надання результату.

Література

1. Берназюк О.О. Адміністративні електронні послуги: поняття та умови впровадження в Україні. *Інформаційне право*. 2019 № 5. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/5/37.pdf>.
2. Дія. Державні послуги онлайн: вебсайт. URL: <https://diia.gov.ua/>.

3. Положення про Єдиний державний вебпортал електронних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2019 р. № 1137 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text>.

Решетова Анна,
кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Маріупольський державний університет

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ І НОВАТОРСЬКИХ МЕТОДИК У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Вплив воєнного стану на освітній процес є складною та багатогранною проблемою, яка вимагає уважного аналізу та вирішення. Воєнний конфлікт, будь то зовнішній агресор чи внутрішня нестабільність, має серйозні наслідки для системи освіти та навчального процесу.

Один з основних аспектів впливу воєнного стану полягає у зниженні доступу до освіти. Умови воєнного конфлікту призводять до зруйнування навчальних закладів, втрати доступу до навчальних матеріалів та зниженню кількості кваліфікованих педагогів, перерв у навчанні, зменшення рівня грамотності та загального рівня освіти серед населення.

Крім того, воєнний стан призводить до втрати стабільності в освітньому процесі. Навчальні заклади іноді стають об'єктом воєнних дій або використовуються як укриття, що порушує нормальний хід навчання. Загроза безпеки учнів та викладачів змушує суспільство зосередитися на захисті, замість розвитку освіти та науки.

Також важливо враховувати психологічний вплив воєнного стану на освітній процес. Стрес, тривога та постійний стан напруження можуть негативно впливати на здатність студентів концентруватися на навчанні та засвоювати новий матеріал. Педагоги також можуть відчувати психологічний тиск та важкості в забезпеченні якісного навчання в умовах конфлікту.

Отже, вплив воєнного стану на освітній процес є значним та потребує комплексного підходу для вирішення проблем, збереження стабільності та забезпечення доступу до якісної освіти для всіх громадян.

Педагогічна інновація – нововведення в педагогічну діяльність, зміни в змісті й технології навчання й виховання, що мають метою підвищення ефективності.

Трактування поняття «інновація» в педагогіці

1. Форма організації інноваційної діяльності.